

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ХІХ СТОЛІТТЯ : ПЕРШІ ДЕСЯТИРІЧЧЯ»

підготовки бакалавра
освітньої програми середня освіта (українська мова та література)
спеціальності 014 середня освіта
спеціалізації 014.01 середня освіта (українська мова та література)
та освітньої програми українська мова і література
спеціальності 035 філологія
спеціалізації 035.01 українська мова і література

Заняття 1.

Тема: "Вступ".

План

1. Історико-культурні передумови творення літератури, особливості цього етапу літературного процесу.
2. Поняття "нова українська література".
3. Періодизація.
4. Значення для розвитку української культури освітніх центрів на Україні.
5. Літературно-художні журнали та альманахи у організації літературного життя та розвитку естетики як науки.
6. Концепція зображення людини та характер художнього мислення в українській літературі I пол. XIX ст.
7. Фольклоризм української літератури I половини XIX століття як одна із найвизначальніших її ознак.

Література

1. Бондар М. Діалог з історичним часом: формування нової української літератури // Київська старовина. – 1998. – № 5. – С. 9-54.
2. Гончар О. Просвітительський реалізм в українській літературі: Жанри і стилі. – К.: Наукова думка, 1989. – 176 с.
3. Зарва В. "Думки правлять світом". Особливості Просвітництва як культурного явища // Українська мова та література. – 2003. – С. 15-19.
4. Зарва В. Просвітництво: тлумачення, витоки, сутність // Слово і час. – 2009. – № 4. – С. 43-51.
5. Лімборський І. Просвітництво як літературна епоха: проблеми сучасної інтерпретації // Сучасність. – 2003. – № 5. – С. 106-113.
6. Розвиток жанрів в українській літературі XIX початку XX століття. – К.: Наукова думка, 1986. – 296 с.
7. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – С. 16-30.
8. Яценко М. Література перших десятиріч XIX століття / Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 12-63.

Заняття 2.

Тема: "І.Котляревський. Життя і творчість".

План

1. Короткі біографічні відомості.
2. Робота над "Енеїдою", особливості видання.
3. Поетика жанру бурлескно-травестійного твору у зв'язку з жанровими характеристиками "Енеїди" як бурлескно-травестійної поеми.
4. Народність, оптимізм твору, художні засоби.
5. Природа сміху в "Енеїді".
6. Ідея оновлення світу. Ідейно-художня система твору.
7. Сучасне котляревствознавство: а) свято "національного єднання всіх українців"; б) "Енеїда" в системі літератури українського бароко; в)

міфологема "Нового Риму" в "Енеїді".

Література

1. Бовсунівська Т. Естетика українського бурлеску // Історія української естетики першої половини XIX століття. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2001. – С. 86-115.
2. Вергілій. Енеїда. Перевод С.Ошерова под редакцией Ф.Петровского. Сервий. Комментарии к "Энеиде" Вергилия. Перевод и примечания Н.Федорова. – М.: Лабиринт, 2001. – 288 с.
3. Жулинський М. Духовна спрага по втраченій батьківщині. – К.: КМ Академія, 2002. – 67 с.
4. Жулинський М. Міфологема "Нового Риму": Петрарка і Котляревський // Духовна спрага по втраченій батьківщині. – К.: Академія, 2002. – С. 39-65.
5. Український форум. Громадсько-політичний тижневик. – 12 вересня 2003 року. – № 21-22(193-194).
6. Яценко М. Іван Котляревський // Історія української літератури XIX століття: У 3-х кн. – Кн. 1: Перші десятиріччя XIX століття / Яценко М. – К.: Либідь, 1995. – С. 70-82.

Заняття 3.

Тема: "І.Котляревський – зачинатель української драматургії I половини XIX століття".

План

1. Класицизм і драматургія.
2. Особистісне, національне, загальнолюдське у "Наталці Полтавці".
3. "Наталка полтавка" і "Москаль-чарівник" – "малоросійські опери".

Література

1. Александрова Г. П'єса І.Котляревського "Москаль-чарівник" у порівняльних дослідженнях кінця XIX – початку XX століття // Українська мова та література. – 1997. – Ч. 23 (39). – С. 5.
2. Вієвський В. Своєрідність жанру водевілю І.Котляревського та М.Кропивницького // Наукові записки. – Вип. 27. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2000. – С. 62-78.
3. Задорожна С. Пісенно-обрядовий матеріал в ідейно-художній системі "Наталки Полтавки" І.Котляревського // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 12. – С.18-24.
4. Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 80-87; 595-616.
5. Кучинський Д. "Де ж справжня "Наталка Полтавка" // Київська старовина. – 1994. – № 5. – С. 98-99.
6. Мороз Л. Класицизм і драматургія Івана Котляревського // Рідний край. Науковий публіцистичний художньо-літературний альманах. – 2003. – № 2 (9). – С. 93-98.
7. Назар М. Пісня у драмі-опері Івана Котляревського "Наталка Полтавка" // Дивослово. – 1996. – № 9. – С. 46-48.

8. Сидоренко В. Текстуальне вивчення п'єси І.Котляревського "Наталка Полтавка" // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 10. – С. 16-28.
9. Сулима М. "Наталка Полтавка" й українська драматургія XVII-XVIII століття // Київська старовина. – 1998. – № 5. – С. 67-74.

Заняття 4.

Тема: "П.Гулак-Артемівський. Життя і творчість".

План

1. П.Гулак-Артемівський – автор байок, балад, віршованих і прозових послань, перекладів і переспівів.
2. Біографічні відомості.
3. "Пан та Собака" – перший зразок сатиричної антикріпосницької байки в українській літературі.
4. П.Гулак-Артемівський – перекладач.
5. Балади "Твардовський" і "Рибалка".

Література

1. Деркач Б. П.Гулак-Артемівський – байкар // Радянське літературознавство. – 1974. – № 2. – С. 56-69.
2. Деркач Б. Петро Гулак-Артемівський / Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 127-141.
3. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 324-328.
4. Куценко Л. Байка П.Гулака-Артемівського "Пан та Собака": Національне в соціальному змісті твору // Дивослово. – 2003. – № 8. – С. 2-3.
5. Павлюк М. Гулак-Артемівський П. З погляду текстології // Слово і час. – 1990. – № 1. – С. 45-51.
6. Петренко І. Талант високий, самобутній (До 190-річчя з дня народження П.Гулака-Артемівського) // Українська мова і література в школі. – 1980. – № 1. – С. 72-74.
7. Чижевський Д. Історія української літератури. Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – С. 333-337.

Заняття 5.

Тема: "Є.Гребінка. Життя і творчість"

План

1. Біографічні відомості.
2. Байкарська спадщина Є.Гребінки.
3. Поетична творчість.
4. Прозові твори.
5. Епістолярій.

Література

1. Брайко О. Роман Є.Гребінки "Доктор" як соціальний наратив: текст та

- інтертекст // Слово і час. – 2005.– № 3. – С. 51-64.
2. Деркач Б. Євген Гребінка / Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 179-203.
  3. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 342-345.
  4. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. – К.: Твім інтер, 2000. – 160 с.
  5. Зубков С. Євген Гребінка // Гребінка Є. Твори: У 3-х т. – Т. 1.: Байки, поезії, оповідання, повісті. – К.: Наукова думка, 1980. – С. 5-39.
  6. Ковалець Л. У Петербурзі він був українцем: Є.Гребінка у пошуках свого хреста і своєї слави // Дивослово. – 2000. – № 6. – С. 7-8.
  7. Нахлік Є. Від "національної туги" до соціально-критичного мислення: фольклорно-історичний роман "Чайковський" Є.Гребінки // Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60 років ХІХ століття. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 74-92.
  8. Чижевський Д. Історія української літератури. Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – С. 368-369; С. 458-461.

Заняття 6.

Тема: "Г.Квітка-Основ'яненко. Життєвий і творчий шлях".

План

1. Біографічні відомості.
2. Г.Квітка-Основ'яненко – зачинатель прози в українській літературі.
3. Бурлескно-реалістичні оповідання Г.Квітки-Основ'яненка.
4. Повість "Конотопська відьма". Сатирична спрямованість твору. Система образів.
5. Драматургія Г.Квітки-Основ'яненка.

Література

1. Вільна Я. Г.Квітка-Основ'яненко – "не формула на двох ногах" // Українська мова та література. – Ч. 2-3. – 2005. – С. 7-10.
2. Гончар О. Григорій Квітка-Основ'яненко // Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 142-166.
3. Гончар О. Природа художнього конфлікту в комедії Г.Квітки-Основ'яненка "Сватання на Гончарівці" // Дивослово. – 2003. – № 11. – С. 66-67.
4. Задорожна Л. Філософський концепт "Салдацького патрета" Г.Квітки-Основ'яненка // Українська мова та література. – 1998. – Ч. 18 (82). – С. 1-3.
5. Зубков С. Проза // Зубков С. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1998. – С. 93-175.
6. Луцький Ю. Драматургія Г.Квітки-Основ'яненка і театр. – К.: Мистецтво, 1978. – 159 с.
7. Слюсар А. Фантастична повість в українській літературі 30-х років ХІХ століття // Розвиток жанрів в українській літературі ХІХ початку ХХ

століття. – К.: Наукова думка, 1986. – С. 67-89.

8. Трофименко В. Літературно-естетичні погляди Г.Квітки-Основ'яненка в контексті європейського просвітництва // Слово і час. – 1997. – № 9. – С. 35-40.

Заняття 7.

Тема: "Сентиментально-реалістичні твори Г.Квітки-Основ'яненка".

План

1. Повість "Маруся" як доказ спроможності української мови і літератури творити "і звичайне, і ніжненьке, і розумне, і полезне".
2. Повісті "Сердешна Оксана" – попередниця поеми Т.Шевченка "Катерина".

Література

1. Горболіс Л. Народно-національні характери у творах Г.Квітки-Основ'яненка // Березіль. – 1994. – № 9-10. – С. 176-180.
2. Зубков С. Він написав "Марусю" // Зубков С. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1978. – С. 175-215.
3. Ковалець Л. Про Квітчину "Сердешну Оксану" і не тільки про неї // Дивослово. – 1998. – № 5. – С. 8-10.
4. Ліпінська О. Повісті Г.Квітки-Основ'яненка в контексті європейського сентименталізму // Література. Фольклор. Проблеми поетики: Зб. наук. пр. – Вип. 8. – К.: Твім інтер, 2001. – С. 291-296.
5. Нахлік Є. Преромантична художня проза. Риси романтизму в прозі Г.Квітки-Основ'яненка // Нахлік Є. Українська романтична проза 20-60-х років XIX століття. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 27-68.
6. Он'як Н. Жанровий аналіз повісті Г.Квітки-Основ'яненка "Маруся" // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 9. – С. 28-30.

Заняття 8.

Тема: "Роман "Пан Халявський" Г.Квітки-Основ'яненка – сімейна хроніка життя українського панства XVIII століття".

План

1. Жанр твору "Пан Халявський", особливості композиції.
2. Складність проблематики.
3. Г.Квітка-Основ'яненко про роль освіти і виховання у романі.
4. Система образів-персонажів роману.

Література

1. Бабич Н. Средства воплощения авторского замысла в романе Г.Квитки-Основяненко "Пан Халявский" // Вопросы русской литературы: Сборник научных трудов. – Львов: Изд-во при ЛГУ, 1989. – Вып. 2 (54). – С. 88-95.
2. Дмитренко Т. Функції комічного у творчості Г.Квітки-Основ'яненка // Радянське літературознавство. – 1986. – № 10. – С. 50.
3. Зубков С. Пани Халявські та інші // Зубков С. Григорій Квітка-Основ'яненко: Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1978. – С. 252-283.
4. Історія української літератури XIX століття: У 2-х кн. – Кн. 1: Підручник /

Жулинський М. – К.: Либідь, 1995. – С. 170-178.

Заняття 9.

Тема: "Український романтизм".

План

1. Складність і протеїзм феномена романтизму.
2. Хронологія та передумови романтизму.
3. Принципи творчої програми українських поетів-романтиків.
4. Основні тематично-стильові течії.
5. Драматичні жанри в українському романтизмі.
6. Романтична проза.
7. Балада – емблематичний жанр українського романтизму.
8. Творчість О. Афанасьєва-Чужбинського.

Література

1. Єременко О. Український романтизм 20-40-х років XIX століття // Єременко О. Українська література першої половини XIX століття: навчально-методичний посібник. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2006. – С. 33-40.
2. Яценко М. Романтизм / Історія української літератури XIX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 230-285.
3. Бовсунівська Т. Двійництво в українському романтизмі: з історії літературознавства // Українська мова та література. – 1997. – Ч. 36 (52). – С. 6.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 305-322.
5. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму: Проблема національного й інтернаціонального. – Львів: Вища школа, 1983. – 224 с.
6. Шалагінов Б. Романтичний словник: до історії понять і термінів раннього німецького романтизму // Слово і час. – 2009. – № 8. – С. 46-58.

Заняття 10.

Тема: "Л.Боровиковський. Життя і творчість".

План

1. Біографічні відомості.
2. Л.Боровиковський – піонер українського романтизму.
3. Від травестії до перекладів.
4. Стиль романтичних балад.
5. Історичні реалії у творах.

Література

1. Ротач П. Поет із роду Боровиків: Матеріали до біографії поета і байкаря Л.І.Боровиковського. – Полтава: Верстка, 2003. – 64 с.
2. Ткачук М. Стиль балад Левка Боровиковського: Навчальний посібник. – Збараж: Пегас, 1991. – 21 с.

3. Франко І. Зібр. тв.: У 50-ти т. – Т. 33: Літературно-критичні праці (1900-1902). – К.: Наукова думка, 1982. – С. 403-416.
4. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – С. 373-376.
5. Шамрай А. Левко Боровиковський як поет-романтик // Матеріали до вивчення історії української літератури: У 5-ти т. – Т. 2: Література I пол. XIX ст. – К.: Радянська школа, 1961. – С. 282-301.
6. Яценко М. Левко Боровиковський // Історія української літератури XIX століття: У 2-х кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 254-263.

Заняття 11.

Тема: "П.Білецький-Носенко. Життя і творчість".

План

1. П.Білецький-Носенко і літературний процес I половини XIX століття.
2. Життєвий шлях.
3. Літературна спадщина: а) казки; б) байки; в) балади; г) поема "Горпинида, чи Вхопленая Прозерпина".

Література

1. Деркач Б. П.П.Білецький-Носенко. Життя і творчість. – К.: Наукова думка, 1988. – 277 с.
2. Деркач Б. Розвиток жанру в українській літературі XIX – п. XX ст. // Розвиток жанру байки в українській літературі II пол. XIX – п. XX ст. Дніпро, 1986. – С. 228-245.
3. Німчук В. перший великий словник української мови П.Білецького-Носенка // П.Білецький-Носенко. Словник української мови. – К.: Наукова думка, 1966. – С. 5-37.
4. Нудьга Г. На шлях до реалізму // Бурлеск і травестія в українській поезії I пол. XIX ст. – К.: Видавництво художньої літератури, 1959. – С. 3-40; 105-189.
5. Нудьга Г. Українська балада. (З теорії та історії жанру). – К.: Дніпро, 1970. – 258 с.
6. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.: Зібр. тв.: У 50 т. – Т. 41: Літературно-критичні праці (1890-1910). – К.: Наукова думка, 1984. – С. 194-470.

Заняття 12.

Тема: "А.Метлинський. Життєвий і творчий шлях".

План

1. Короткі біографічні відомості.
2. Збірка "Думки і пісні та ще дещо".
3. Стаття "Заметки относительно южнорусского языка" як передмова до збірки.
4. Суперечності світогляду А.Метлинського.

Література

1. Гнідан О. Мотиви лірики А.Метлинського (Аналіз в аспекті творчого методу) // Історія української літератури ХІХ-початку ХХ ст.: Практичні заняття. – К.: Вища школа, 1986. – С. 29-43.
2. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 345-349.
3. Зленко Г. Постріл Амвросія Метлинського // Березіль. – 1998. – № 7-8. – С. 182-186.
4. Свириденко О. А.Метлинський як теоретик літератури // Вісник ЗДУ. Філологічні науки. – 2001. – № 2. – С. 107-109.
5. Свириденко О. Творча трансформація притчі про блудного сина в поетичному часопросторі А.Метлинського // Наукові записки. – Вип. 27. – Серія: Філологічні науки (літературознавство). – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2000. – С. 306-316.
6. Скрипник І. А.Метлинський // Матеріали до вивчення історії української літератури: У 5-ти т. – Т. 2.: Література І пол. ХІХ ст. – К.: Радянська школа, 1961. – С. 302-312.
7. Яценко М. Амвросій Метлинський // Історія української літератури ХІХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 310-317.

Заняття 13.

Тема: "М.Костомаров. Життя і творчість".

План

1. М.Костомаров – вітчизняний і слов'янський учений, історик, критик, публіцист, письменник.
2. Основні віхи життєвого шляху.
3. Драматичні твори – перші зразки історико-романтичної драматургії в новій українській літературі.
4. Поетичні збірки "Українські балади" та "Вітка".
5. Особливості стильової манери поезії М.Костомарова.
6. Тематика прози.

Література

1. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 349-352.
2. Кейда Ф. На семи вітрах історії (Рецепція постаті Сави Чалого в українському письменстві) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – № 6. – С. 53-64.
3. Козачок Я. Художньо-стильові особливості романтичної творчості Миколи Костомарова Харківського періоду // Рідний край. Науковий публіцистичний художньо-літературний альманах. – 2003. – № 2 (9). – С. 105-113.
4. Попов П. М.Костомаров як фольклорист і етнограф. – К.: Наукова думка, 1968. – 113 с.
5. Смілянська В. Літературна творчість Миколи Костомарова // Костомаров М. Твори: У 2-х т. – Т. 1: Поезії. Драми. Оповідання. – К.: Дніпро, 1990. –

С. 5-37.

6. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. – Тернопіль: Феміна, 1994. – С. 380-383.
7. Яценко М. Микола Костомаров // Історія української літератури ХІХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 340-354.
8. Ярошевич І. Рецепція фольклорних джерел у драмі "Сава Чалий" М.Костомарова // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. пр. – Вип. 29. – Ч. 2. К.: Твім інтер, 2010. – С. 375-385.

Заняття 14.

Тема: "В.Забіла та М.Петренко. Життя і творчість".

План

1. Біографічні відомості.
2. Віктор Забіла – типовий поет-романтик, співець людського почуття.
3. Збірка "Співи крізь сльози" – своєрідна матеріалізація основної настроєвої тональності світосприймання В.Забіли.
4. Особливості ліричного доробку М.Петренка.

Література

1. Гончар О. Зачарований небом: романтичний світ М.Петренка // Слово і час. – 1997. – № 11-12. – С. 21-26.
2. Даренська Т. Михайло Петренко і Тарас Шевченко. Паралелі основних світоглядно-поетичних тем (До 185-ти річчя від дня народження М.Петренка) // Українська мова та література. – Ч. 9 (265). – 2002. – С. 4-5.
3. Крижанівський С. Михайло Петренко: вчора, сьогодні, завтра // Слово і час. – 1993. – № 11. – С. 10-16.
4. Нудьга Г. Два поети-романтики // Віктор Забіла. Михайло Петренко: Поезії. К.: Радянська письменник, 1960. – С. 3-9.
5. Овчаренко І. Йому жити у віках (Михайло Петренко). – Слов'янськ, 1997. – 40 с.
6. Петренко Михайло // Українські поети-романтики. Поетичні твори. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 286-307.
7. Яцюк В., Федорук О. Портрети Віктора Забіли // Слово і час. – 2009. – № 2. – С. 52-55.

Заняття 15.

Тема: "Руська трійця".

План

1. М.Шашкевич і літературно-громадське угруповання "Руська трійця".
2. Оригінальна творчість І.Вагилевича.
3. Творча спадщина Я.Головацького.
4. Творчість М.Устияновича.

Література

1. Бовсунівська Т. Становлення естетики у західноукраїнських землях // Бовсунівська Т. Історія української естетики І пол. ХІХ ст. – К.:

- Видавничий дім Дмитра Бураго, 2001. – С. 274-288.
2. Гончар О. Проза // Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. – кн. 1: Підручник / Жулинський М. – К.: Либідь, 2005. – С. 543-568.
  3. Гречанюк С. "Добридень, падре", або Маркіян Шашкевич: три дороги Руської трійці" // Урок української. – 1999. – № 9-10. – С. 36-43.
  4. Культурно-літературне відродження в Західній Україні // Історія української літератури (Перші десятиріччя ХІХ ст) / Хропко П. та ін. – К.: Либідь, 1992. – С. 439-491.
  5. Франко І. М.Шашкевич і Галицько-руська література // Збір. тв.: У 50-ти т. – Т. 29: Літературно-критичні праці (1893-1895). – К.: Наукова думка, 1981. – С. 249-258.
  6. Шалата М. Літературно-художня спадщина // Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність. – К.: Наукова думка, 1969. – С. 130-198.

Заняття 16.

Тема: "М.Гоголь. Життя і творчість".

План

1. Біографічні відомості.
2. Характеристика творчості: а) повість "Тарас Бульба"; б) збірка "Вечори на хуторі біля Диканьки"; в) збірки "Арабески" і "Миргород".

Література

1. Єфремов С. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – С. 319-320.
2. Бовсунівська Т. Містична казуальність гоголівських сюжетів // Українська мова та література. – 1999. – Ч. 12 (124). – С. 6-7.
3. Воробйова О., Кравченко В. Психоаналітичний аспект художнього моделювання образів у повісті "Тарас Бульба" М.Гоголя // VIII Гоголівські читання: Збірник наукових праць. – Полтава: ПДПУ, 2006. – С. 117-121.
4. Грабович Г. Гоголь і міф України // Сучасність. – 1994. – № 9. – С. 77-95. – № 10. – С. 137-150.
5. Камінчук А. Таємниця Гоголя: Колаж-есеї // Київ. – 1998. – № 11-12. – С. 111-132.
6. Луцький Ю. Страдництво Миколи Гоголя, знаного також як Ніколас Гоголь. – К.: Знання України, 2002. – 123 с.
7. Померанцев І. Фантастичне в ранній прозі Гоголя // Сучасність. – 1986. – Ч. 11 (307). – С. 20-33.
8. Поліщук Я. М.Гоголь і українська література // Дивослово. – 2005. – № 11. – С. 29-33.
9. Сірський В. Тарас Бульба та ідеологічні курйози Миколи Гоголя // Дзвін. – № 5. – С. 141-145.